

Ministerstvo životního prostředí
Tomáš Chalupa
ministr

V Praze dne . ledna 2012
Čj.: 99767/ENV/11

Vážený pane předsedo,

obdržel jsem Váš dopis datovaný dne 15. 12. 2011, v němž členové sněmu Hospodářské a sociální rady Ústeckého kraje žádají vládu ČR o zvážení postupu k řešení vzniklé sociální situace ve smyslu předkládaného „Návrhu opatření k řešení sociální situace v ČR“.

Problematiky Ministerstva životního prostředí (dále jen MŽP) se v tomto dopise týká bod 3, cituji:

„Požadujeme rychlé vydání prováděcí vyhlášky k Zákonu o odpadech, která by měla zpřísnit režim výkupu železa a barevných kovů.

- nutnost změny živnostenského zákona tak, aby sběrna byla vázanou živností.“

Závažnost a zároveň komplikovanou situaci v oblasti sběru a výkupu železa a barevných kovů si MŽP uvědomuje. Problémy doprovázející sběr a výkup železa a barevných kovů jsou dlouhodobé, pravidelně eskalující a víceméně kopírující vývoj cen na trhu druhotných surovin. Proto již v roce 2008 byl změněn v části týkající se sběru a výkupu odpadů jak zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, a to novelou č. 383, tak prováděcí vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, a to novelou č. 478, obě s účinností od 1. 1. 2009. U zákona se jednalo o poslaneckou novelu, nicméně MŽP účinně spolupracovalo ve smyslu zpřísnit podmínky a zabránit výkupu některých kovových předmětů, které byly často předmětem krádeže.

Je třeba zdůraznit, že ze zákona o odpadech i z vyhlášky vyplývá, že

- je naprosto nutná identifikace fyzických osob (provozovatel zařízení pro sběr a výkup je oprávněn vyžadovat k nahlédnutí průkazy totožnosti těchto osob);
- rovněž odebírané nebo vykupované odpady musí být identifikovány (včetně písemného popisu);
- o těchto skutečnostech musí být vedena evidence, a to včetně data a hodiny odebrání nebo vykoupení odpadů;
- dále jsou vyjmenovány předměty, které nelze od fyzických osob vykupovat a u kterých nelze ani poskytovat platbu v hotovosti (jedná se např. o umělecká díla nebo jejich části, pietní nebo bohoslužebné předměty nebo jejich části, průmyslová strojní zařízení nebo jejich části, obecně prospěšná zařízení nebo jejich části);
- odebraná nebo vykoupená strojní zařízení, obecně prospěšná zařízení, umělecká díla či pietní a bohoslužebné předměty nebo jejich části nesmí provozovatel zařízení ke sběru nebo výkupu odpadů po dobu 48 hodin od jejich odebrání nebo vykoupení rozebírat, jinak pozměňovat nebo postupovat dalším osobám.

Důležitá je pak skutečnost, že dle § 66 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech v platném znění, je možno udělit pokutu do výše 1 000 000 Kč fyzické osobě oprávněné k podnikání

nebo právnické osobě, které mají souhlas s provozováním zařízení pro sběr a výkup dle § 14 odst. 1 tohoto zákona a které poruší výše zmíněná ustanovení. Pokutu uloží Česká inspekce životního prostředí nebo příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností. Z uvedeného je zřejmé, že v tomto směru již mají obce s rozšířenou působností poměrně velkou pravomoc, mohou ukládat pokutu dle § 66 odst. 2, bohužel tato možnost není využívána.

Rovněž je třeba uvést, že zmocnění k vydání vyhlášky je v zákoně o odpadech pouze omezené. Dle § 18 odst. 11 MŽP stanoví vyhláškou seznam odpadů, u nichž je oprávněná osoba povinna při jejich odběru nebo výkupu vést evidenci osob, od kterých odpad odebrala nebo vykoupila.

Protože si je MŽP vědomo potřeby další legislativní úpravy, kdy by měla mít možnost přímo obec rozhodnout, zda povolit na svém území provoz sběrný k výkupu a sběru kovů, je v připravovaném věcném záměru nového zákona o odpadech nově navrženo, že povolení ke sběru a výkupu odpadů, které vydává kraj, bude podmíněno závazným stanoviskem obce. Tento postup již byl projednán se Svazem měst a obcí ČR.

Na MŽP rovněž proběhlo jednání k výše uvedené problematice, které se uskutečnilo dne 22. 11. 2011. Na toto jednání byli pozváni zástupci Ministerstva průmyslu a obchodu (dále jen MPO) z odboru živností, odboru ekologie, odboru elektronických komunikací, dále byli přítomni zástupci České inspekce životního prostředí. Na jednání byli rovněž přizváni zástupci Svazu měst a obcí ČR a Sdružení průmyslu druhotných surovin APOREKO. Na jednání bylo zdůrazněno, že k problematice je třeba přistupovat komplexně. Problematika výkupu železa a barevných kovů bývá lokálně spojena s kriminální aktivitou, která musí být řešena jinými prostředky, než-li je jen odpadová legislativa. Problém rovněž tkví v zásadním obcházení stávajících předpisů.

Na straně praxe zazněl názor, že z hlediska provozování zařízení nejsou vymezené podmínky pro kvalifikaci, proto by řešení mohlo být v koncesované živnosti. Na druhé straně zástupci MPO sdělili, že obecně jejich resort nepodporuje rozšiřování koncesovaných živností. Rovněž upozornili, že nepovolovat zařízení je regulace. Jako krajní možnost byl zmíněn zákaz výkupu za úplatu. S tímto se však účastníci jednání neztotožnili. Byl rovněž vznesen návrh rozšířit pracovní skupinu o zástupce Policie ČR a bylo domluveno, že další jednání proběhne do konce 1. čtvrtletí 2012.

Vážený pane předsedo, chci Vás ubezpečit, že MŽP se situací v oblasti sběru a výkupů železa a barevných kovů bude i nadále intenzivně zabývat, zejména v rámci přípravy nové legislativy. Problematika, jak vyplývá z výše uvedeného, není spojena jen s předpisy v oblasti odpadového hospodářství a je jí potřeba řešit komplexně. Zároveň je třeba dokonaleji využít stávající předpisy. Rovněž Vás chci ubezpečit, že pokud obce vnesou konkrétní návrhy, vyplývající z jejich praxe, budou jejich návrhy úpravy této oblasti vítány a v rámci legislativního procesu ministerstvem projednány. Pro úplnost uvádím, že návrh věcného záměru nového zákona o odpadech bude brzy předán do vnějšího připomínkového řízení.

S úctou

Vážený pan
JUDr. Richard Falbr
předseda Předsednictva HSR-ÚK
Hospodářská a sociální rada Ústeckého kraje
Budovatelů 2532
434 37 Most

